

JAARVERSLAG 2021

ONDERDEEL JAARREKENING

Jaarrekening

2021

Stichting Van Hall Larenstein

Inhoudsopgave

1.	Geconsolideerde jaarrekening	3
1.1	Geconsolideerde balans.....	3
1.2	Geconsolideerde staat van baten en lasten	4
1.3	Geconsolideerde kasstroomoverzicht.....	5
1.4	Toelichting op geconsolideerde balans en staat van baten en lasten	6
1.4.1	Algemene toelichting.....	6
1.4.2	Algemene grondslagen	8
1.4.3	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	9
1.4.4	Grondslagen voor de bepaling van baten en lasten	13
1.4.5	Toelichting op de geconsolideerde balans.....	16
1.4.6	Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten	22
1.5	Bezoldiging topfunctionarissen.....	24
1.5.1	Overige gegevens.....	29
2.	Enkelvoudige jaarrekening	30
2.1	Enkelvoudige balans.....	30
2.2	Enkelvoudige staat van baten en lasten	31
2.3	Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten	32
2.3.2	Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten.....	37
3.	Overige gegevens.....	39
3.1	Controleverklaring onafhankelijke accountant.....	39

1. Geconsolideerde jaarrekening

1.1 Geconsolideerde balans

Na bestemming van het netto resultaat.

bedragen * € 1.000,-

	31-12-2021	31-12-2020
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
1 Materiële vaste activa	33.057	33.849
2 Financiële vaste activa	723	1.447
Totaal vaste activa	33.780	35.296
VLOTTENDE ACTIVA		
3 Voorraden	195	159
4 Vorderingen en overlopende activa	6.864	5.521
5 Liquide middelen	16.418	11.064
Totaal vlottende activa	23.477	16.744
TOTAAL ACTIVA	57.257	52.040
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	24.412	20.820
Bestemde reserve	0	0
6 EIGEN VERMOGEN	24.412	20.820
7 VOORZIENINGEN	4.402	4.315
8 LANGLOPENDE SCHULDEN	8.273	10.797
9 KORTLOPENDE SCHULDEN	20.170	16.108
TOTAAL PASSIVA	57.257	52.040

1.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
10 BATEN			
Rijksbijdragen	46.631	41.978	40.831
Overige overheidsbijdragen en subsidies	290	0	0
College-, cursus- en examengelden	8.024	9.048	8.989
Baten werk in opdracht van derden	8.103	9.081	7.002
Overige baten	2.733	2.607	2.842
TOTAAL BATEN	65.781	62.714	59.664
LASTEN			
11 Personeelslasten	45.689	43.272	40.322
12 Afschrijvingen	2.422	2.612	2.415
13 Huisvestingslasten	2.393	2.094	2.178
14 Overige lasten	11.328	14.159	10.808
TOTAAL LASTEN	61.832	62.137	55.723
SALDO BATEN EN LASTEN	3.949	577	3.941
15 Financiële baten en lasten	-357	-277	-485
RESULTAAT	3.592	300	3.456
Belastingen	0	0	0
16 Resultaat deelnemingen	0	0	0
RESULTAAT NA BELASTINGEN	3.592	300	3.456
Resultaat aandeel van derden	0	0	0
NETTO RESULTAAT	3.592	300	3.456

1.3 Geconsolideerde kasstroomoverzicht

bedragen * € 1.000,-

	2021	2020
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Netto resultaat	3.592	3.456
Afschrijvingen	2.422	2.413
Mutaties voorzieningen	87	1.155
	6.101	7.024
Mutaties in werkkapitaal		
Voorraden	-36	22
Vorderingen en overlopende activa	-1.343	574
Kortlopende schulden	3.749	-2.194
	2.370	-1.598
Kasstroom uit operationele activiteiten	8.471	5.426
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in gebouwen en terreinen	-487	-414
Investerings in overige materiële activa	-830	-595
Desinvesteringen in vaste activa	0	31
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-1.317	-978
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	0	0
Aflossing langlopende schulden	-2.524	-1.324
Overige (des)investerings in financiële vaste activa	724	723
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-1.800	-601
Mutatie liquide middelen	5.354	3.847
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt		
Saldo liquide middelen per 1 januari	11.064	7.217
Mutatie liquide middelen	5.354	3.847
Saldo liquide middelen per 31 december	16.418	11.064

1.4 Toelichting op geconsolideerde balans en staat van baten en lasten

1.4.1 Algemene toelichting

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De voorliggende jaarrekening betreft de jaarrekening van Stichting Van Hall Larenstein. De opstelling heeft plaatsgevonden volgens de onderstaande waarderingsgrondslagen. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van een continuïteitsveronderstelling.

De gepresenteerde cijfers over voorgaand verslagjaar zijn conform de cijfers uit de jaarrekening van het betreffende jaar.

Vestigingsadres

De Stichting Van Hall Larenstein is geregistreerd onder KvK-nummer 01087061 en gevestigd aan de Larensteinselaan 26a, 6882 CT in Velp en heeft een nevenvestiging in Leeuwarden. De statutaire zetel ligt in de gemeente Leeuwarden.

Activiteiten

De activiteiten van Stichting Van Hall Larenstein bestaan voornamelijk uit dienstverlening op het gebied van hoger onderwijs en het verzorgen van contractactiviteiten.

Groepsverhoudingen

De volgende ondernemingen behoren tot de groep van verbonden partijen:

- Stichting WAC (Waterapplicatiecentrum), gevestigd aan Agora 4, 8934 CJ Leeuwarden (100% deelneming).

Aan het hoofd van de groep staat Stichting Van Hall Larenstein te Velp.

Consolidatiegrondslagen

In de consolidatie worden de financiële gegevens van de instelling opgenomen, samen met haar groepsmaatschappijen en andere instellingen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin de instelling overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

De in de consolidatie begrepen instelling is:

- Stichting WAC (Waterapplicatiecentrum), gevestigd aan Agora 4, 8934 CJ Leeuwarden (100% deelneming).

De instelling heeft overheersende zeggenschap in bovenstaande stichting.

Buiten de consolidatie blijven, naast geassocieerde deelnemingen, een deelneming, die afzonderlijk en gezamenlijk van te verwaarlozen betekenis zijn. Dit betreft de deelneming in Stichting Kennisintensief Innovatief Ondernemerschap Gelderland in liquidatie (SKIOG), dit betreft een 33,3% belang. De Stichting wordt in 2022 geliquideerd en is opgenomen onder kortlopende vorderingen.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend op de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen.

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Toelichting op kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Investeringsactiviteiten in materiële vaste activa zijn opgenomen onder kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. Nieuwe leningen en betaalde aflossingen zijn opgenomen onder kasstroom uit financieringsactiviteiten. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

1.4.2 Algemene grondslagen

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, Titel 9 Boek 2 BW, en Hoofdstuk 660 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de stellige uitspraken van de overige hoofdstukken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving en met de bepalingen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ('WNT').

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardiging prijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Leasing

Operational leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Financiële instrumenten omvatten debiteuren en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen, crediteuren en overige te betalen posten. Van Hall Larenstein heeft geen derivaten of vergelijkbare producten. Alle in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

Afgeleide financiële instrumenten

Van Hall Larenstein heeft geen renteswap contracten of vergelijkbare producten.

Rente- en kasstroomrisico

De instelling loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden.

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt de instelling risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt De instelling risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

De instelling heeft geen significante concentraties van kredietrisico.

De instelling heeft vorderingen verstrekt aan participanten en instellingen waarin wordt deelgenomen. Bij deze partijen is geen historie van wanbetaling bekend.

Liquiditeitsrisico

De instelling maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

1.4.3 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de verwachte economische levensduur en de restwaarde. In het jaar van aanschaf wordt naar rato afgeschreven. Materiële vaste activa in uitvoering of in bestelling worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs respectievelijk de bedragen die door derden reeds aan de Stichting in rekening zijn gebracht. Investerings kleiner dan € 5.000,- worden direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. Deze kosten van onderhoud worden geactiveerd en afgeschreven volgens de componentenmethode.

Verkregen investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Vaste activa die niet meer dienstbaar zijn voor de primaire activiteiten worden niet afgeschreven. Afboekingen door duurzame waardevermindering, verkoop, tenietgaan of buitengebruikstelling worden afzonderlijk vermeld.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de instelling in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaarding worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering. Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde (zie verder de paragraaf "Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa"); afwaardering vindt plaats ten laste van de staat van baten en lasten.

De leningen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief / de kasstroom genererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de vennootschap op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de vennootschap de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de staat van baten en lasten verwerkt.

Bij een investering in eigen-vermogensinstrumenten gewaardeerd tegen kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financiële actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere-waardeverminderingverlies wordt slechts teruggenomen indien er aanwijzingen zijn dat een in voorgaande jaren in de jaarrekening verwerkt verlies als gevolg van waardevermindering niet meer aanwezig is of veranderd is.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs op verkrijgingsprijzen onder toepassing van de FIFO-methode ('first in, first out') of lagere opbrengstwaarde. De verkrijgings- of vervaardigingsprijs bestaat uit alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging alsmede de gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Onderhanden projecten

De waardering van de onderhanden projecten ten behoeve van derden vindt plaats tegen de kosten van direct materiaalgebruik en arbeid inclusief een opslag voor indirecte kosten. Gedeclareerde termijnen en voorzienbare verliezen op projecten worden op dit saldo in mindering gebracht. Toerekening van het resultaat vindt plaats naar rato van de voortgang (mate van gerealiseerde kosten) van een project. De post Onderhanden projecten wordt in de balans opgenomen onder de kortlopende vorderingen en de kortlopende schulden, afhankelijk van de stand van het onderhanden werk per project.

De mogelijke verliezen zijn op individueel projectniveau bepaald en een inschatting opgenomen in de jaarrekening die bepaald is op basis van de inhoudelijke versus de financiële voortgang van de projecten.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders is vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Stichting Van Hall Larenstein maakt onderscheid tussen privaat vermogen en publiek vermogen.

- Algemene reserves
Deze reserve wordt gemuteerd voor het exploitatieresultaat van enig jaar waaraan geen specifieke bestemming wordt gegeven.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden gevormd voor

- in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan;
- het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is; en
- er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichtingen.

Voorziening WW-verplichtingen

De voorziening voor WW-verplichtingen wordt getroffen ter dekking van op balansdatum bestaande WW-verplichtingen en voor de te verwachten toekomstige uitgaven in verband met reeds uitgestroomd personeel en personeel in dienst met een tijdelijk dienstverband. Bij het contant maken is een disconteringsvoet van 0,5% en een jaarlijkse indexering van 0,5% gehanteerd.

Voorziening WIA-verplichtingen

De voorziening van WIA-verplichtingen is getrokken er dekking van de op balansdatum bestaande WIA-verplichtingen en de daarmee te verwachten toekomstige uitgaven. Bij het contant maken is een disconteringsvoet van 0,5% en een jaarlijkse indexering van 0,75% gehanteerd.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea betreft de toekomstige verplichtingen voor gratificaties ambtsjubilea. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is een disconteringsvoet van 1,0% gehanteerd, een jaarlijkse indexering van 1,5% en blijfkans is variabel.

Voorziening werktijdvermindering

Dit betreft de voorziening voor medewerkers die gebruik maken de regeling werktijdvermindering senioren, waarbij de volledige contante verplichting per balansdatum is opgenomen. Bij het contant maken is een disconteringsvoet van 0,5% en een jaarlijkse indexering van 1,0% gehanteerd.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Op basis van de CAO voor het HBO hebben de medewerkers de mogelijkheid om uren voor duurzame inzetbaarheid te sparen, die binnen een periode van 3 jaren opgenomen dient te worden. Voor de gespaarde uren is eind 2020 een voorziening gevormd. Bij het contant maken is een disconteringsvoet van 0,5% en een jaarlijkse indexering van 0,5% gehanteerd.

Pensioenvoorziening

De pensioenregeling wordt gefinancierd door afdrachten (werkgevers- en werknemersdeel) aan de pensioenuitvoerder ABP. (de werkgeverslasten worden verantwoord in de staat van baten en lasten onder personeelslasten en in de toelichting daarop nader gespecificeerd). Er is geen verplichting om de tekorten van het pensioenfonds ABP aan te vullen anders dan door middel van de jaarlijks door het fonds te bepalen (herstel)pensioenpremie.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

1.4.4 Grondslagen voor de bepaling van baten en lasten

Algemeen

Als baten en lasten worden toegerekend aan het onderhavige verslagjaar of activiteit, onverschillig of zij tot ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar hebben geleid.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten ten behoeve van opdrachtgevers zijn verricht. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Intercompanytransacties

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd. Resultaten uit transacties met en tussen deelnemingen die tegen kostprijs worden gewaardeerd, worden volledig verantwoord, tenzij zij in wezen niet zijn gerealiseerd.

De intercompanytransacties bestaan hoofdzakelijk uit:

- Doorbelasting van huren van gebouwen, en;
- interne doorbelasting van kosten van projecten.

Rijksbijdragen.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overige overheidsbijdragen en -subsidies.

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of baten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

College-, cursus- en examengelden

Onder de collegegelden- en cursusgelden worden de aan het verslagjaar toe te rekenen wettelijke en instellingscollegegelden en de vergoedingen voor post-initiële cursussen verantwoord.

Baten werk in opdracht van derden

Onder de post 'Baten werk in opdracht van derden' worden de baten uit contractactiviteiten verantwoord. De baten worden berekend op basis van directe kosten inclusief een opslag voor indirecte kosten tot maximaal het door de financier te vergoeden tarief. Resultaten worden genomen naar rato van voortgang van het project.

Overige baten

Overige baten bestaan uit baten uit verhuur, detachering en overige baten.

Baten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen (lonen, sociale lasten etc.) vormen geen aparte regel in de staat van baten en lasten, voor een nadere toelichting wordt verwezen naar betreffende toelichting. Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Personele lasten/pensioenen

Voor de medewerkers van Hogeschool Van Hall Larenstein is een pensioenregeling getroffen die wordt gekwalificeerd als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt – overeenkomstig de in de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

De dekingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP per 31 december 2021 is 110,6%.

Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is beschikbaar op basis van een herstelplan van ABP. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Overheidssubsidies en overheidsheffingen

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of baten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de staat van baten en lasten.

Overheidsheffingen worden ten laste van het resultaat gebracht op het moment dat aan alle voorwaarden voor de overheidsheffing is voldaan.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

De 'Wet modernisering vennootschapsbelasting (Vpb) plicht overheidsondernemingen' is in werking getreden per 1 januari 2016. Deze wet leidt er toe dat onderwijsinstellingen in beginsel Vpb-plichtig zijn. In de Wet is een specifieke vrijstelling opgenomen voor onderwijsinstellingen die bekostigd onderwijs verrichten en voldoen aan de in de wet opgenomen voorwaarden. Stichting Van Hall Larenstein heeft vastgesteld dat zij voldoet aan de voorwaarden om een beroep te kunnen doen op de onderwijsvrijstelling en is derhalve vrijgesteld van Vpb.

De verschuldigde belastingen hebben betrekking op belaste activiteiten in de groepsmaatschappijen. De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Resultaat deelnemingen (gewaardeerd op nettovermogenswaarde)

Het resultaat is het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat voor zover dit aan de instelling wordt toegerekend.

1.4.5 Toelichting op de geconsolideerde balans

1 MATERIËLE VASTE ACTIVA

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Terreinen	Gebouwen	Apparatuur en inventaris	Totaal
Boekwaarde 1-1-2021				
Aanschafwaarde 1-1-2021	3.945	54.104	29.620	87.669
Cumulatieve waardeverminderingen	0	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	0	27.418	26.401	53.819
Boekwaarde 1-1-2021	3.945	26.686	3.219	33.850
Mutaties				
Investerings	0	549	1.195	1.744
Overige mutaties	0	0	-105	-105
Desinvesteringen	-10	0	0	-10
Afschrijvingen	0	-1.572	-850	-2.422
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0
Overige mutaties	0	0	0	0
Saldo Mutaties	10	2.120	1.940	4.070
Boekwaarde 31-12-2021				
Aanschafwaarde 31-12-2021	3.935	54.652	30.710	89.298
Cumulatieve waardeverminderingen	0	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	0	28.990	27.251	56.241
Boekwaarde 31-12-2021	3.935	25.663	3.459	33.057

De WOZ waarden van de gebouwen en terreinen in eigendom bedraagt € 26.752.000 (peildatum: 1 januari 2020). De verzekerde waarden van de gebouwen in eigendom bedragen € 88.155.000.

De afschrijving voor de verschillende groepen van objecten is als volgt:

Onderdeel	Afschrijving
Bedrijfsterreinen / Werk in uitvoering	0 jaar
Terreininrichting en infrastructuur	60 jaar
Bedrijfsgebouwen	
Casco	60 jaar
Afbouwpakket	30 jaar
Inbouwpakket / inrichting bedrijfsgebouwen	15 jaar
Kassen, barakken, diverse opstallen/ bouwwerken	15 jaar
Apparatuur en inventaris	
Kantoormeubilair / machines en werktuigen / inventaris restauratieve voorzieningen / glasvezelnet / overige inventaris	10 jaar
Laboratoriumapparatuur / audiovisuele apparatuur / vervoermiddelen / PR- en voorlichtingsmateriaal	5 jaar
Automatiseringsapparatuur incl. programmatuur (hardware voor netwerken)	5 jaar
Automatiseringsapparatuur incl. programmatuur (hardware overig)	3 jaar

Als zekerheidsstelling voor de kredietfaciliteit van ABN-AMRO is 1^e hypotheekrecht verstrekt op het gebouw locatie Leeuwarden.

2 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Deposito BNG	Overige deelnemingen	Totaal financiële vaste activa
Saldo per 31-12-2020	1.447	0	1.447
Mutatie in 2021	-724	0	-724
Saldo per 31-12-2021	723	0	723

Deposito BNG

De depositorekening bij de BNG (Bank Nederlandse Gemeenten) is per 31 december 2012 geopend en heeft dezelfde looptijd als de lening o/g BNG opgenomen onder de langlopende schulden. De deposito heeft een resterende looptijd van 2 jaar, waarvan het kortlopende gedeelte van 1 jaar onder vorderingen is opgenomen. Ieder kwartaal wordt de aflossing van de lening BNG direct in mindering gebracht op het saldo van de depositorekening.

De BNG depositorekening is volledig als zekerheid gesteld (openbaar pandrecht in de eerste rang) voor de onder de langlopende schulden opgenomen lening met de BNG.

Overige deelnemingen

Aangezien er geen bedrijfsactiviteiten meer plaatsvinden in de 33,3% deelneming in Stichting Kennisintensief Innovatief Ondernemerschap Gelderland (SKIOG) en de Stichting alleen nog bestaat uit liquide middelen. Per 19 maart 2021 is geregistreerd dat de Stichting in liquidatie is. De middelen worden voor 33,3% uitgekeerd aan Stichting Van Hall Larenstein en zijn opgenomen onder vorderingen op groepsmaatschappijen.

3 VOORRADEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Magazijnvoorraad onderwijs- & chemische artikelen	200	159
Voorziening voor incurantheid	5	0
Totaal voorraden	195	159

4 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Debiteuren	632	598
Voorziening voor mogelijk oninbare vorderingen	-15	-15
Totaal debiteuren	617	583
Lasten onderhanden projecten	4.334	3.037
Opdrachten van derden, geen LNV	4.334	3.037
Totaal onderhanden projecten	4.334	3.037
Vorderingen op groepsmaatschappijen	447	445
Overlopende activa	711	649
Overige vorderingen	755	807
Totaal voorschotten en overlopende activa	1.913	1.901
Totaal vorderingen en overlopende activa	6.864	5.521

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Dit betreft de vordering op Stichting Kennisintensief Innovatief Ondernemerschap Gelderland in liquidatie (SKIOG).

De onder de overige vorderingen en overlopende activa opgenomen vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

5 LIQUIDE MIDDELEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Kas	0	2
Bank	16.418	11.062
Totaal liquide middelen	16.418	11.064

Bank

Het beschikbare rekening-courantkrediet van € 1.000.000 is in 2021 door Stichting Van Hall Larenstein opgezegd aangezien hier geen gebruik van werd gemaakt. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

6 EIGEN VERMOGEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	2021	2020
Stand per 1-1	20.820	17.364
Resultaat 2021	3.592	3.456
Overige mutaties	0	0
Stand per 31-12	24.412	20.820

De algemene reserves betreft volledig publieke reserves. Het saldo van baten en lasten wordt volledig toegevoegd aan de algemene reserves.

7 VOORZIENINGEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Stand per 1-1-2021	Dotatie	Rente toevoeging	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2021
WW-verplichtingen	208	128	0	145	89	102
WIA-verplichtingen	448	436	4	55	183	650
Voorziening werktijdvermindering	1.761	190	-5	182	75	1.690
Voorziening jubilea	720	358	30	34	0	1.074
Voorziening duurzame inzetbaarheid	1.178	0	0	291	0	887
Totaal voorzieningen	4.315	1.112	29	707	347	4.402

bedragen * € 1.000,-

	31-12-2021	31-12-2020
Specificatie van de looptijd van de voorzieningen:		
Kortlopend (vervallend uiterlijk binnen 1 jaar)	800	811
Langlopend (vervallend tussen 1 en 5 jaar)	2.104	2.299
Langlopend (vervallend na 5 jaar)	1.498	1.205
Totaal voorzieningen	4.402	4.315

WW-verplichtingen

De voorziening voor WW-verplichtingen is getroffen ter dekking van op balansdatum bestaande WW-verplichtingen en voor de te verwachten toekomstige uitgaven in verband met reeds uitgestroomd personeel.

WIA-verplichtingen

De voorziening van WIA-verplichtingen is getroffen ter dekking van de op balansdatum bestaande WIA-verplichtingen en de daarmee te verwachten toekomstige uitgaven.

Voorziening werktijdvermindering

Dit betreft de voorziening voor 30 medewerkers die gebruik maken de regeling werktijdvermindering senioren en de inschatting van de medewerkers die de komende 5 jaren van deze regeling gebruik gaan maken.

Voorziening jubilea

Dit betreft de voorziening voor toekomstige verplichtingen voor gratificaties ambtsjubilea.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Dit betreft de voorziening voor de gespaarde uren voor duurzame inzetbaarheid door de medewerkers.

8 LANGLOPENDE SCHULDEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Stand per 1-1-2021	Toename schuld	Afname schuld	Stand per 31-12-2021
10 Overige langlopende schulden	10.797	0	2.524	8.273
Totaal langlopende schulden	10.797	0	2.524	8.273

Overzicht overige langlopende schulden:

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Restant schuld	Hoofdsom	Rente	Looptijd	Cumulatieve aflossing	Kortlopend <1 jaar	1 > 5 jaar	> 5 jaar
BNG	1.448	8.500	4,51%	15 jaar	7.052	723	723	0
ABN-AMRO Bank 1	5.500	8.000	1,75%	10 jaar	2.500	800	4.700	0
ABN-AMRO Bank 2	3.250	4.000	1,60%	10 jaar	750	400	800	2.050
Totaal	10.198	20.500			10.302	1.923	6.223	2.050

BNG

Als zekerheidsstelling is een pandrecht verstrekt op de gelden die gestort zijn op de BNG depositorekening, dit vanwege het vervallen van de zekerheidsstelling door de opheffing van het Waarborgfonds HBO in 2014. De rente bedraagt 4,51% per jaar.

ABN-AMRO Bank

Als zekerheidsstelling is 1^e hypotheekrecht verstrekt op het gebouw locatie Leeuwarden. In 2021 is boetevrij € 600.000 vervroegd afgelost op de leningen.

9 KORTLOPENDE SCHULDEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Vooruit gefactureerde en ontvangen termijnen onderhanden projecten	4.294	2.402
Crediteuren	3.912	2.232
Te betalen belastingen en premies	2.636	2.385
Nog uit te voeren onderzoek OCW/LNV	778	102
Overlopende passiva	3.193	4.795
Schulden aan kredietinstellingen	1.923	1.323
Overige schulden	3.434	2.869
Totaal kortlopende schulden	20.170	16.108

Schulden aan kredietinstellingen

Onder deze schulden zijn de aflossingsverplichtingen van de leningen onder de langlopende schulden aan ABN-AMRO Bank en BNG ten bedrage van € 1.923.000 opgenomen. In januari 2022 is boetevrij € 600.000 vervroegd afgelost op de leningen.

De post "nog uit te voeren onderzoek OCW/LNV" maakt onderdeel uit van de "geoordeelde doelsubsidies OCW en LNV (model G)".

De onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen verplichtingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Overzicht geormerkte subsidies OCW en LNV (model G)

G-Overzicht 2021

G1 Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	kenmerk	datum	
Doorstroomprogramma mbo-hbo	OC&W/DHBO19033	30-10-2018	N
Coronabaten in het hoger onderwijs	OC&W/DUS-I/COHO210017	13-4-2021	J
Extra hulp voor de klas	OC&W/DUSI/COHO21-20018	7-10-2021	J

G2-A Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt

Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar
	kenmerk	datum							
TOTAAL									
				0	0	0	0	0	0

Bedragen * € 1.000,-

G2-B Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt

Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidiabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Saldo per 31 december verslagjaar
	kenmerk	datum							
Praktijkleren 2014 box 1	Bijlage rijksbijdrage brief 2014 par. 2 (art. 4)	18-12-2014	1.259	1.259	1.189	70	0	0	70
Praktijkleren 2015 box1 (par.2 art.4)	Bijlage rijksbijdrage brief 2015 par. 2 (art. 4)	18-12-2015	1.212	1.212	1.186	26	0	0	26
Doorstroomprogramma mbo-hbo	OC&W/DHBO18026	15-3-2018	157	157	117	40	0	8	32
TOTAAL									
			2.628	2.628	2.492	136	0	8	128

Bedragen * € 1.000,-

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en rechten

Meerjarige financiële verplichtingen:

Overzicht aangegane verplichtingen:

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Totaal verplichtingen	Kortlopend < 1 jaar	1 > 5 jaar	> 5 jaar
Operational lease auto's	95	28	67	0
Totaal	95	28	67	0

Operational lease

Dit betreffen de lease overeenkomsten ten behoeve van 2 auto's, die beschikbaar zijn gesteld aan de 2 CvB leden. Dit betreft 1 leasecontract afgesloten per 20 december 2021 die per 20 december 2025 afloopt en 1 leasecontract afgesloten per 28 november 2020 met als einddatum 28 november 2024. De maandelijkse leasetermijnen bedragen € 2.292 inclusief BTW.

1.4.6 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

10 BATEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
RIJKSBIJDRAGEN			
Rijksbijdrage	46.631	41.978	40.831
Overige overheidsbijdragen en subsidies	290	0	0
TOTAAL RIJKSBIJDRAGEN	46.921	41.978	40.831
COLLEGE- EN CURSUSGELDEN			
College-, cursus- en examengelden	8.024	9.048	8.989
TOTAAL COLLEGE- EN CURSUSGELDEN	8.024	9.048	8.989
BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN			
Baten werk in opdracht van derden	8.103	9.081	7.002
TOTAAL BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN	8.103	9.081	7.002
OVERIGE BATEN			
Verhuurinkomsten	1.306	1.216	1.169
Detacheringen	148	447	317
Overige baten	1.279	944	1.356
TOTAAL OVERIGE BATEN	2.733	2.606	2.842
TOTAAL BATEN	65.781	62.714	59.664

De totale baten zijn met € 6,2 mln. toegenomen ten opzichte van 2020.

De rijksbijdragen bedragen € 46,9 mln. en vallen daarmee € 6,1 mln. hoger dan in 2020, dit betreft de hogere studentenbekostiging € 2,4 mln., compensatie collegegelden € 1,3 mln. en incidentele middelen € 0,3 mln. in het kader van NPO (Nationaal Plan Onderwijs) en daarnaast de compensatie vanuit OCW voor de hogere loonkosten.

De collegegelden zijn met € 1,0 mln. gedaald ten opzichte van 2020 als gevolg van de lagere collegegelden die gecompenseerd zijn via de rijksbijdrage in het kader van NPO (Nationaal Plan Onderwijs).

De baten werk in opdrachten van derden zijn met € 1,1 mln. gestegen ten opzichte van 2020 doordat de urendekking projecten en doorberekende materiele kosten hoger uitvallen.

De overige baten zijn gedaald met € 0,1 mln.

Onderstaand het totaaloverzicht van de NWO projecten, deze projecten zijn opgenomen onder 'baten werk in opdracht van derden'.

NWO - overzicht 2021

bedragen x € 1.000,-

Totaal	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen NWO subsidies in verslagjaar	Overige bijdragen	Subsidiabele kosten in verslagjaar Loon	Subsidiabele kosten in verslagjaar Materieel	Saldo per 31 december verslagjaar
Jaar 2021	339	2.236	1.135	2.245	1.140	325
TOTAAL	339	2.236	1.135	2.245	1.140	325

Bijlage bij NWO-overzicht 2021

Onderstaand het overzicht van het aandeel van partners in NWO-projecten waarbij Van Hall Larenstein penvoeder is.

bedragen x € 1.000,-

Totaal	Subsidiabele kosten in verslagjaar	Subsidiabele kosten in verslagjaar
	Loon	Materieel
Jaar 2021	799	9
TOTAAL	799	9

LASTEN

11 PERSONEELSLASTEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
Bruto lonen en salarissen	31.900	30.593	28.718
Sociale lasten	4.095	3.900	3.593
Pensioenlasten	5.316	4.800	4.548
Lonen en salarissen	41.311	39.293	36.859
Mutaties in personele voorzieningen	441	300	1.591
Personeel niet in loondienst	2.911	2.274	1.534
Overig	1.307	1.405	744
Overige personele lasten	4.659	3.979	3.869
Af: uitkeringen	281	0	406
Totaal personele lasten	45.689	43.272	40.322

De bruto lonen en salarissen zijn ten opzichte van 2020 met € 3,2 mln. gestegen. Dit betreft de cao en accres stijging van de lonen en de toename van de personele formatie.

De personele formatie van Van Hall Larenstein bedraagt ultimo 2021 528 fte's en in 2020 460 fte's, een toename van 68 fte's. Bij Stichting WAC is in 2021, net als in 2020, geen personeel in loondienst. Er zijn in 2021 geen medewerkers werkzaam in het buitenland (2020: 0)

De sociale lasten zijn met € 0,5 mln. gestegen en de pensioenlasten met € 0,8 mln.

De lasten voor personeel niet in loondienst zijn met € 1,5 mln. gestegen doordat er in 2021 meer medewerkers extern zijn ingehuurd dan in 2020. Daar tegenover staan de ontvangen uitkeringen van € 0,4 mln.

WNT verantwoording 2021 Stichting Van Hall Larenstein

De WNT is van toepassing op Stichting Van Hall Larenstein. Het voor Stichting Van Hall Larenstein toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 177.000. Dit betreft het bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse E. De complexiteitspunten per criterium zijn: A:6, B:3 en C:4, totaal 13.

1.5 Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2021	J. van Iersel	C.H.E. Kwakman	A. Luijten-Lub
bedragen x € 1			
Functiegegevens	Voorzitter CvB	Lid CvB	Lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01-31/12	15/12-31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	154.361	154.581	5.479
Beloningen betaalbaar op termijn	22.636	22.406	1.015
<i>Subtotaal</i>	<i>176.997</i>	<i>176.987</i>	<i>6.494</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	177.000	177.000	8.244
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	176.997	176.987	6.494
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2020			
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	n.v.t.
Omvang dienstverband (deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	--
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	--
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.263	136.466	--
Beloningen betaalbaar op termijn	20.732	20.528	--
<i>Subtotaal</i>	<i>156.995</i>	<i>156.994</i>	<i>--</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	170.000	170.000	--
Bezoldiging	156.995	156.994	--

De bezoldiging van het College van Bestuur van Stichting Van Hall Larenstein valt in het jaar 2021 binnen de nieuwe kaders van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) die per 1 januari 2021 zijn ingegaan.

Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2021 bedragen x € 1	W. J. Ovink	N. Harms	J.S.W. Ozenga	A.K. Schaap	P. Heijne	M.A.H. de Rond- Schouten
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 - 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	13.500	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	26.550	17.700	17.700	17.700	17.700	17.700
Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	13.500	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2020						
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2020:	01/11- 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/11 - 31/12	01/11 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging	2.250	9.000	9.000	9.000	1.500	1.500
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	4.250	17.000	17.000	17.000	2.833	2.833

De bezoldiging van de Raad van Toezicht van Stichting Van Hall Larenstein blijft binnen de kaders van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

12 AFSCHRIJVINGEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
Materiële vaste activa	2.422	2.612	2.415
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Totaal afschrijvingen	2.422	2.612	2.415

De afschrijvingen in 2021 liggen op hetzelfde niveau als in 2020.

13 HUISVESTINGSLASTEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
Huur	65	8	133
Verzekeringen	118	66	85
Onderhoud	546	495	528
Energie en water	650	517	514
Schoonmaak	586	563	568
Heffingen	311	250	279
Overige huisvestingslasten	117	195	71
Totaal huisvestingslasten	2.393	2.094	2.178

De huisvestingslasten in 2021 vallen € 0,2 mln. hoger uit ten opzichte van 2020 door de hogere kosten van energie en verzekeringen.

14 OVERIGE LASTEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
Administratie- en beheerslasten	5.711	7.948	4.669
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	2.674	2.700	2.548
Dotatie c.q. vrijval overige voorzieningen	0	0	-51
Overig	2.943	3.511	3.642
Totaal algemene lasten	11.328	14.159	10.808

De post "overige" betreft met name de bijdrage in materiële kosten en kosten diensten door derden ten behoeve van de projecten. De afname in 2021 ten opzichte van 2020 wordt voornamelijk veroorzaakt door de afname van het aantal penvoerderschappen.

Toelichting accountantskosten

Onder de overige lasten is voor een bedrag van € 135.214 aan accountants- en advieskosten in het jaar 2021 opgenomen betreffende PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten van de onafhankelijke externe accountant en accountantsorganisatie en het gehele netwerk waartoe deze onafhankelijke accountant behoort, zijn als volgt voor de groep:

Jaar 2021 (PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.)

A. Onderzoek van de jaarrekening	109.868
B. Andere controle opdrachten	5.747
C. Advieskosten op fiscaal terrein	17.784
D. Andere niet controle opdrachten	1.815
Totaal	135.214

Jaar 2020 (PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.)

A. Onderzoek van de jaarrekening	94.380
B. Andere controle opdrachten	26.463
C. Advieskosten op fiscaal terrein	0
D. Andere niet controle opdrachten	0
Totaal	120.843

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de instelling en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door onafhankelijke accountantsorganisaties en onafhankelijke externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de onafhankelijke accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

Bovenstaande bedragen zijn inclusief B.T.W. en onderzoek van de jaarrekening is inclusief het bekostigingsonderzoek en de andere controle opdrachten. In de post 'onderzoek van de jaarrekening' jaar 2021 is voor € 10.769 aan lasten begrepen die betrekking hebben op werkzaamheden voor de jaarrekening 2020.

15 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
Financiële baten	26	26	36
Financiële lasten	-355	-303	-323
Mutatie voorzieningen	-28	0	-198
Totaal financiële baten en lasten	-357	-277	-485

De financiële baten betreft de ontvangen rente op de BNG depositorekening.

De financiële lasten betreft de verschuldigde rente over de lening BNG en de rentekosten van de ABN-AMRO rekening courantrekeningen en leningen van ABN-AMRO Bank. De rentemutatie van de voorzieningen is als financiële last opgenomen.

16 RESULTAAT DEELNEMINGEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
SKIÖG	0	0	0
Stichting WAC	0	0	0
Totaal resultaat deelnemingen	0	0	0

Het resultaat van de deelneming SKIÖG bedraagt nihil en Stichting WAC is onderdeel van de geconsolideerde cijfers van Stichting Van Hall Larenstein.

VERBONDEN PARTIJEN

Zie onderstaande toelichting voor een overzicht van de verbonden partijen (model E):

Naam	Juridische vorm 2021	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2021	Resultaat 2021	Art 2:403 BW	Deelname	Consolidatie
				€	€	Ja/nee	%	Ja/Nee
Waterapplicatie-centrum	Stichting	Leeuwarden	4	-/- 1.003.000	-/- 66.000	Ja	100	Ja
Kennis Innovatief Ondernemerschap Gelderland	Stichting	Arnhem	4	€ 1.320.000*	€ 0	Ja	33,3	Nee

Code activiteiten: 1. Contractonderwijs, 2 Contractonderzoek, 3. Onroerende zaken en 4. Overige.

*Gebaseerd op het eigen vermogen per 31 december 2020, het resultaat over 2021 is nog niet bekend, maar zal naar verwachting rond nihil bedragen.

Vanaf medio 2016 is Stichting Van Hall Larenstein bestuurder van Stichting WAC (Waterapplicatiecentrum) en hoofdelijk aansprakelijk voor de uit de rechtshandelingen van de Stichting voortvloeiende schulden. De cijfers van Stichting WAC zijn opgenomen in de geconsolideerde cijfers van Stichting Van Hall Larenstein.

1.5.1 Overige gegevens

Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten van Stichting Van Hall Larenstein zijn geen voorschriften weergegeven omtrent de bestemming van het resultaat in een boekjaar.

Opgave bestemming saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten wordt volledig toegevoegd aan de algemene reserves.

2. Enkelvoudige jaarrekening

2.1 Enkelvoudige balans

NA BESTEMMING VAN HET NETTO RESULTAAT

bedragen * € 1.000,-

	31-12-2021	31-12-2020
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
17 Materiële vaste activa	33.052	33.844
18 Financiële vaste activa	723	1.447
Totaal vaste activa	33.775	35.291
VLOTTENDE ACTIVA		
19 Voorraden	195	159
20 Vorderingen en overlopende activa	6.756	5.494
21 Liquide middelen	16.342	11.011
Totaal vlottende activa	23.293	16.664
TOTAAL ACTIVA	57.068	51.955
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Algemene reserve	24.412	20.820
Bestemde reserve	0	0
22 EIGEN VERMOGEN	24.412	20.820
23 VOORZIENINGEN	4.402	4.315
24 LANGLOPENDE SCHULDEN	8.273	10.797
25 KORTLOPENDE SCHULDEN	19.981	16.023
TOTAAL PASSIVA	57.068	51.955

2.2 Enkelvoudige staat van baten en lasten

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
26 BATEN			
Rijksbijdragen	46.631	41.978	40.831
Overige overheidsbijdragen en subsidies	290	0	0
College-, cursus- en examengelden	8.024	9.048	8.989
Baten werk in opdracht van derden	8.052	8.931	6.971
Overige baten	2.886	2.805	3.025
TOTAAL BATEN	65.883	62.762	59.816
LASTEN			
27 Personeelslasten	45.639	43.220	40.279
28 Afschrijvingen	2.421	2.529	2.414
29 Huisvestingslasten	2.500	2.262	2.339
30 Overige lasten	11.315	14.108	10.792
TOTAAL LASTEN	61.875	62.119	55.824
SALDO BATEN EN LASTEN	4.008	643	3.992
31 Financiële baten en lasten	-346	-272	-479
RESULTAAT	3.662	371	3.513
Belastingen	0	0	0
32 Resultaat deelnemingen	-70	-71	-57
RESULTAAT NA BELASTINGEN	3.592	300	3.456
Resultaat aandeel van derden	0	0	0
NETTO RESULTAAT	3.592	300	3.456

2.3 Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

2.3.1 Toelichting op de enkelvoudige balans

Algemene toelichting

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Deze bepalingen zijn van toepassing op grond van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde in overeenstemming met de betreffende paragraaf van de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten.

17 MATERIËLE VASTE ACTIVA

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Terreinen	Gebouwen	Apparatuur en inventaris	Totaal
Boekwaarde 1-1-2021				
Aanschafwaarde 1-1-2021	3.945	54.098	29.620	87.663
Cumulatieve waardeverminderingen	0	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	0	27.418	26.401	53.819
Boekwaarde 1-1-2021	3.945	26.680	3.219	33.844
Mutaties				
Investerings	0	549	1.195	1.744
Overige mutaties	0	0	-104	-104
Desinvesteringen	-10	0	0	-10
Afschrijvingen	0	1.572	850	2.422
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0
Overige mutaties	0	0	0	0
Saldo Mutaties	-10	-1.023	241	-792
Boekwaarde 31-12-2021				
Aanschafwaarde 31-12-2021	3.935	54.647	30.711	89.293
Cumulatieve waardeverminderingen	0	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	0	28.990	27.251	56.241
Boekwaarde 31-12-2021	3.935	25.657	3.460	33.052

De WOZ waarden van de gebouwen en terreinen in eigendom bedraagt € 26.752.000 (peildatum: 1 januari 2020). De verzekerde waarden van de gebouwen in eigendom bedragen € 88.155.000.

18 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Deposito BNG	Overige deelnemingen	Totaal financiële vaste activa
Saldo per 31-12-2020	1.447	0	1.447
Mutatie in 2021	-724	0	-724
Saldo per 31-12-2021	723	0	723

Lijst deelnemingen

De belangen van de instelling in andere maatschappijen zijn als volgt verdeeld:

Naam, vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal in %
Stichting WAC, Leeuwarden	100
Stichting Kennis Innovatief Ondernemerschap Gelderland in liquidatie	100 33

De deelneming Stichting WAC heeft volgens de vermogensmutatiemethode een negatieve waardering. Aangezien Stichting Van Hall Larenstein aansprakelijk is voor de schulden van deze deelneming is er een voorziening gevormd van € 1.003.000, die in mindering is gebracht op de openstaande vorderingen van Stichting WAC.

Vorderingen op groepsmaatschappijen

De verstrekte lening u/g aan Stichting WAC bedraagt € 333.000, waarop (een gedeelte) van de voorziening deelneming WAC in mindering is gebracht van € 333.000, per balansdatum is de lening op nihil gewaardeerd.

De hoofdsom bedraagt € 349.000, het rentepercentage 1,5% per jaar en de maandelijkse aflossingstermijnen bedragen € 4.160. De einddatum van de lening is gewijzigd naar 1 oktober 2022. Als zekerheid is de gehele bedrijfsinventaris verpand, inclusief de voorraden, door Stichting WAC.

19 VOORRADEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Magazijnvoorraad onderwijs- & chemische artikelen	200	159
Voorziening voor incurantheid	5	0
Totaal voorraden	195	159

20 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Debiteuren	559	498
Voorziening voor mogelijk oninbare vorderingen	15	15
Totaal debiteuren	544	483
Lasten onderhanden projecten	4.334	3.037
Opdrachten van derden, geen LNV	4.334	3.037
Totaal onderhanden projecten	4.334	3.037
Vorderingen op groepsmaatschappijen	474	495
Overlopende activa	704	649
Overige vorderingen	700	830
Totaal voorschotten en overlopende activa	1.878	1.974
Totaal vorderingen en overlopende activa	6.756	5.494

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Dit betreffen de vorderingen op Stichting Kennisintensief Innovatief Ondernemerschap Gelderland in liquidatie (SKIOG) voor € 446.000 en op Stichting Waterapplicatiecentrum (WAC) € 28.000.

De onder de overige vorderingen en overlopende activa opgenomen vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

21 LIQUIDE MIDDELEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Kas	0	2
Bank	16.342	11.009
Totaal liquide middelen	16.342	11.011

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

22 EIGEN VERMOGEN`

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Stand per 1-1-2021	20.820	17.364
Resultaat 2021	3.592	3.456
Overige mutaties	0	0
Stand per 31-12-2021	24.412	20.820

De algemene reserves betreft volledig publieke reserves. Het saldo van baten en lasten wordt volledig toegevoegd aan de algemene reserves.

23 VOORZIENINGEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Stand per 1-1-2021	Dotatie	Rente toevoeging	Onttrekkingen	Vrijval	Stand per 31-12-2021
WW-verplichtingen	208	128	0	145	88	102
WIA-verplichtingen	448	436	4	55	183	650
Voorziening werktijdvermindering	1.761	190	-5	181	75	1.690
Voorziening jubilea	720	358	30	34	0	1.074
Voorziening duurzame inzetbaarheid	1.178	0	0	291	0	886
Totaal voorzieningen	4.315	1.112	29	707	346	4.402

bedragen * € 1.000,-

	31-12-2021	31-12-2020
Specificatie van de looptijd van de voorzieningen:		
Kortlopend (vervallend uiterlijk binnen 1 jaar)	800	811
Langlopend (vervallend tussen 1 en 5 jaar)	2.104	2.299
Langlopend (vervallend na 5 jaar)	1.498	1.205
Totaal voorzieningen	4.402	4.315

WW-verplichtingen

De voorziening voor WW-verplichtingen is getroffen ter dekking van op balansdatum bestaande WW-verplichtingen en voor de te verwachten toekomstige uitgaven in verband met reeds uitgestroomd personeel.

WIA-verplichtingen

De voorziening van WIA-verplichtingen is getrokken er dekking van de op balansdatum bestaande WIA-verplichtingen en de daarmee te verwachten toekomstige uitgaven.

Voorziening werktijdvermindering

Dit betreft de voorziening voor 30 medewerkers die gebruik maken de regeling werktijdvermindering senioren en de inschatting van de medewerkers die de komende 5 jaren van deze regeling gebruik gaan maken.

Voorziening jubilea

Dit betreft de voorziening voor toekomstige verplichtingen voor gratificaties ambtsjubilea.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Dit betreft de voorziening voor de gespaarde uren voor duurzame inzetbaarheid door de medewerkers.

24 LANGLOPENDE SCHULDEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Stand per 1-1-2021	Toename schuld	Afname schuld	Stand per 31-12-2021
Overige langlopende schulden	10.797	0	2.524	8.273
Totaal langlopende schulden	10.797	0	2.524	8.273

Overzicht overige langlopende schulden:

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Restant schuld	Hoofdsom	Rente	Looptijd	Cumulatieve aflossing	Kortlopend < 1 jaar	1 > 5 jaar	> 5 jaar
BNG	1.448	8.500	4,51%	15 jaar	7.052	723	723	0
ABN-AMRO Bank 1	5.500	8.000	1,75%	10 jaar	2.500	800	4.700	0
ABN-AMRO Bank 2	3.250	4.000	1,60%	10 jaar	750	400	800	2.050
Totaal	10.198	20.500			10.302	1.923	6.223	2.050

25 KORTLOPENDE SCHULDEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	31-12-2021	31-12-2020
Vooruit gefactureerde en ontvangen termijnen onderhanden projecten	4.294	2.402
Crediteuren	3.754	2.197
Te betalen belastingen en premies	2.652	2.380
Nog uit te voeren onderzoek OCW/LNV	778	102
Overlopende passiva	3.180	4.786
Schulden aan kredietinstellingen	1.923	1.323
Overige schulden	3.400	2.833
Totaal kortlopende schulden	19.981	16.023

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en rechten

Meerjarige financiële verplichtingen:

Overzicht aangegane verplichtingen:

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Totaal verplichtingen	Kortlopend < 1 jaar	1 > 5 jaar	> 5 jaar
Operational lease auto's	95	28	67	0
Totaal	95	28	67	0

Operational lease

Dit betreffen de lease overeenkomsten ten behoeve van 2 auto's, die beschikbaar zijn gesteld aan de 2 CvB leden. Dit betreft 1 leasecontract afgesloten per 20 december 2021 die per 20 december 2025 afloopt en 1 leasecontract afgesloten per 28 november 2020 met als einddatum 28 november 2024. De maandelijkse leasetermijnen bedragen € 2.292 inclusief BTW.

2.3.2. Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

26 BATEN

bedragen * € 1.000,-

Omschrijving	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
RIJKSBIJDRAGEN			
Rijksbijdrage	46.631	41.978	40.831
Overige overheidsbijdragen en subsidies	290	0	0
TOTAAL RIJKSBIJDRAGEN	46.921	41.978	40.831
COLLEGE- EN CURSUSGELDEN			
College-, cursus- en examengelden	8.024	9.048	8.989
TOTAAL COLLEGE- EN CURSUSGELDEN	8.024	9.048	8.989
BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN			
Baten werk in opdracht van derden	8.052	8.931	6.971
TOTAAL BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN	8.052	8.931	6.971
OVERIGE BATEN			
Verhuurinkomsten	1.391	1.471	1.280
Detacheringen	259	447	399
Overige baten	1.236	887	1.346
TOTAAL OVERIGE BATEN	2.886	2.805	3.025
TOTAAL BATEN	65.883	62.762	59.816

LASTEN

27 PERSONEELSLASTEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
Bruto lonen en salarissen	31.900	30.593	28.718
Sociale lasten	4.095	3.900	3.593
Pensioenlasten	5.316	4.800	4.548
Lonen en salarissen	41.311	39.293	36.859
Mutaties in personele voorzieningen	441	300	1.591
Personeel niet in loondienst	2.854	2.222	1.489
Overig	1.314	1.405	746
Overige personele lasten	4.609	3.927	3.826
Af: uitkeringen	281	0	406
Totaal personele lasten	45.639	43.220	40.279

De personele formatie van Van Hall Larenstein bedraagt ultimo 2021 528 fte's en in 2020 460 fte's, een toename van 68 fte's. Er zijn in 2021 geen medewerkers werkzaam in het buitenland (2020: 0)

28 AFSCHRIJVINGEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
Materiële vaste activa	2.421	2.529	2.414
Bijzondere waardeverminderingen	0	0	0
Totaal afschrijvingen	2.421	2.529	2.414

29 HUISVESTINGSLASTEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
Huur	291	222	358
Verzekeringen	118	62	83
Onderhoud	526	469	515
Energie en water	645	501	508
Schoonmaak	586	563	568
Heffingen	217	250	236
Overige huisvestingslasten	117	195	71
Totaal huisvestingslasten	2.500	2.262	2.339

30 OVERIGE LASTEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
Administratie- en beheerslasten	5.717	7.941	4.653
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	2.674	2.700	2.548
Dotatie c.q. vrijval overige voorzieningen	0	0	-51
Overig	2.924	3.467	3.642
Totaal algemene lasten	11.315	14.108	10.792

De post "overige" betreft met name de bijdrage in materiële kosten en kosten diensten door derden ten behoeve van de projecten. De afname in 2021 ten opzichte van 2020 wordt voornamelijk veroorzaakt door de afname van het aantal penvoerderschappen.

31 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
Financiële baten	26	26	41
Financiële lasten	-344	-298	-322
Mutatie voorziening	-28	0	-198
Totaal financiële baten en lasten	-346	-272	-479

32 RESULTAAT DEELNEMINGEN

bedragen * € 1.000,-

	Resultaat 2021	Begroting 2021	Resultaat 2020
SKIOG	0	0	0
Stichting WAC	-70	-71	-57
Totaal resultaat deelnemingen	-70	-71	-57

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Van Hall Larenstein

---

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting Van Hall Larenstein te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Van Hall Larenstein op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2021;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2021; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Van Hall Larenstein, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

RU7TXWEJKR3E-1781297348-30

---

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Newtonlaan 205, 3584 BH Utrecht, Postbus 85096,
3508 AB Utrecht
T: 088 792 00 30, F: 088 792 95 08, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

---

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Utrecht, 28 juni 2022
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. L.R. Streefkerk RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leeuwarden

Agora 1
Postbus 1528
8901 BV Leeuwarden
Telefoon 058 284 61 00
E-mail info@hvhl.nl

Velp

Larensteinselaan 26a
Postbus 9001
6880 GB Velp
Telefoon 026 369 56 95
E-mail info@hvhl.nl

www.hvhl.nl